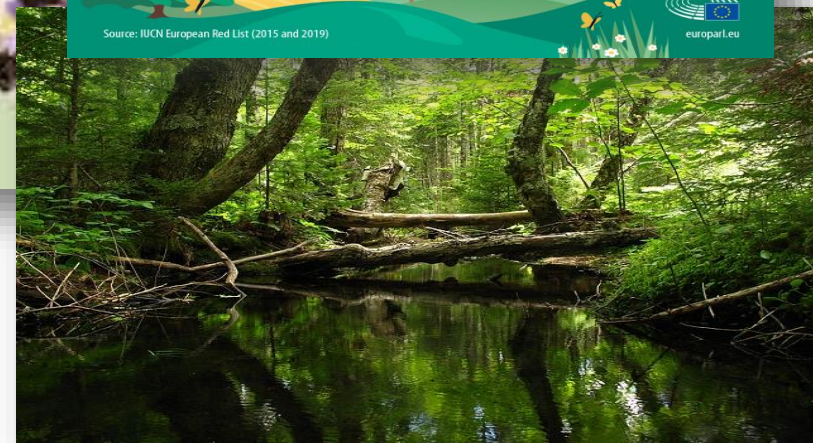
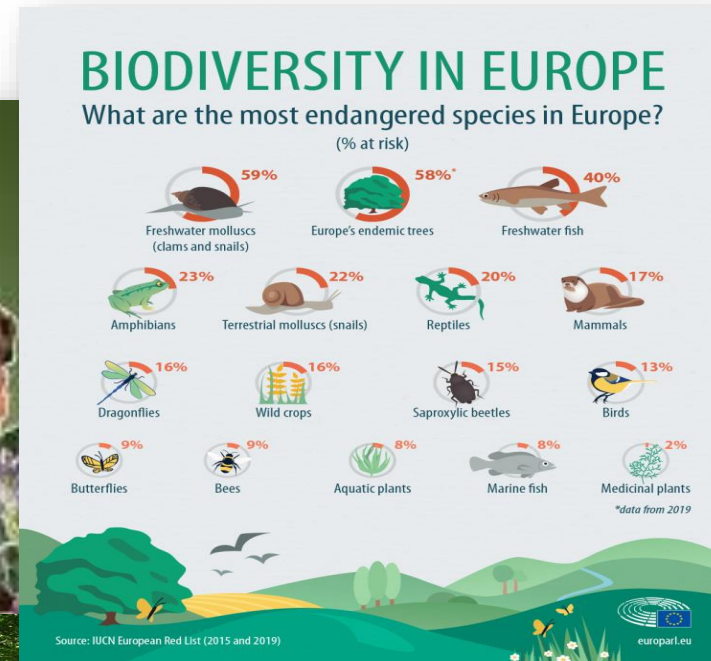

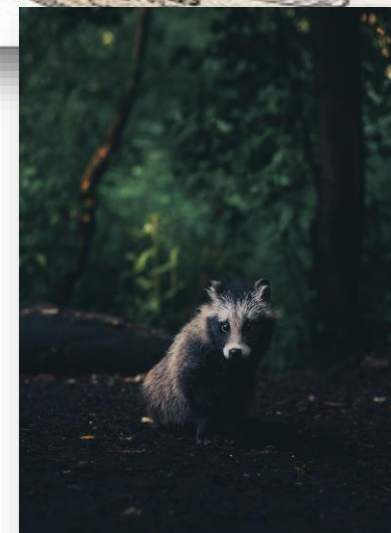

«Dabas aizsardzība un tautsaimniecības attīstības nosacījumi. Eiropas Savienības Zaļais kurss un ES bioloģiskās daudzveidības jaunā stratēģija meža nozares skatījumā»

LMSP priekšsēdētājs Māris Liopa. Latvijas Meža Programma 2020

Daba ir svarīga, jo...

- Bioloģiskā daudzveidība ir pamatā visai dzīvībai uz Zemes
- Bioloģiskā daudzveidība ir dzīvības dažādība uz Zemes
- Ekosistēmas sniedz būtiski svarīgu atbalstu, kas uztur mūsu dzīvības uzturēšanas sistēmu.
- Zaudēt bioloģisko daudzveidību ir bīstami. Šāds zaudējums ir...

klimata, uzņēmējdarbības, drošības, pārtikas nodrošinājuma, veselības, paaudžu, morāla un ētiska problēma

Lai izpildītu prasības, ko «MĒS» katru gadu izvirzām dabai, pašlaik būtu vajadzīgas 1,6 Zemes (29.jūlijs 2019 bijusi «pārejas robeža»)

Dabas zaudējumu uzskaitē

/avots: dabas interešu aizsardzības rīkkopa, Eiropas Komisija /

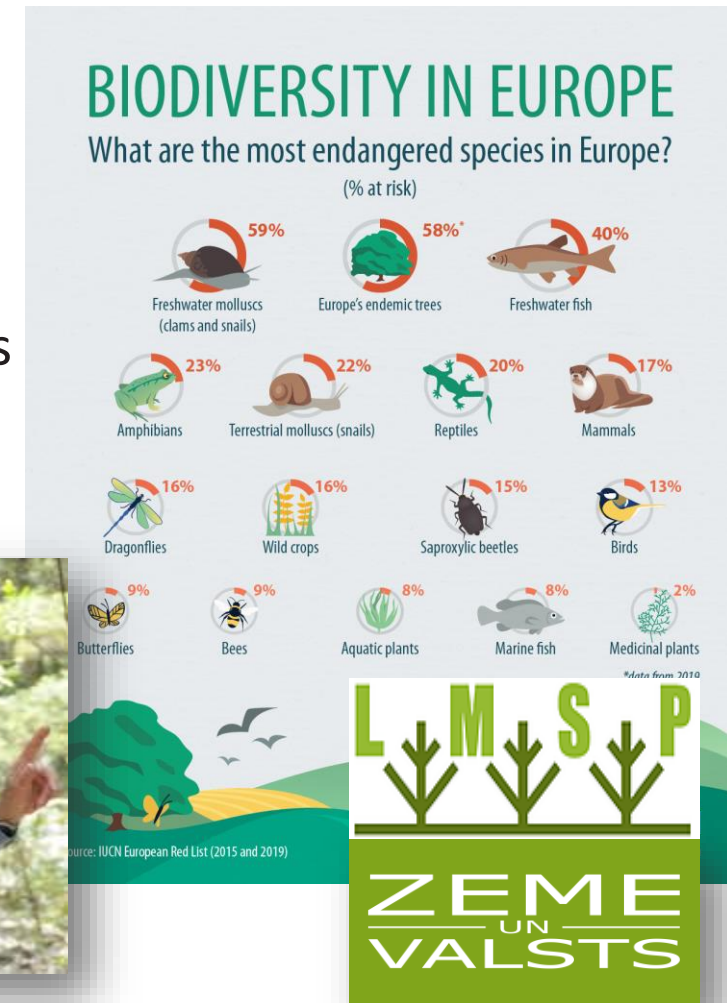
- Cilvēka darbību rezultātā planēta piedzīvo sesto masveida izzušanu, pakļaujot izzušanas riskam **1 miljonu** sugu.
- Laika posmā no 1970. līdz 2014. gadam savvaļas dzīvnieku populācija pasaulē ir samazinājusies par **60 %**.
- Pasaulē dabas izzušanas līmeņi pašlaik ir aptuveni **100–1000 (?)** reižu augstāki nekā pirms cilvēces pastāvēšanas sākuma.
- Tropu meži tiek iznīcināti lielā ātrumā, katru gadu zaudējot platību, kas ir līdzvērtīga Grieķijai (Zviedrijai, 3 Austrijām utt.)...
- Ja globālā temperatūra paaugstināsies par 2 grādiem C, izzudīs tropu koraļļu rifi un pusmiljards cilvēku zaudēs iztikas līdzekļus
- Augsne ir neticamas bioloģiskās daudzveidības avots – 25–30 % no visām uz Zemes dzīvojošajām sugām savu mūžu pavada augsnē. Zemes un augsnes degradācija to iznīcina.
- Kukaiņu skaita samazināšanās ir īpaši izteikta - tuvākajās desmitgadēs pasaulē **izzudīs 40 %** kukaiņu sugu.
- Mitrāju platības Eiropas rietumu, centrālajā un austrumu daļā kopš 1970. gada ir **samazinājušās par 50 %**
- Samazināšanās ir skārusi **71 %** zivju un **60 %** abinieku sugu
- Pašlaik apdraudēti ir vismaz **37 %** saldūdens zivju un aptuveni **23 %** abinieku.

Ja tendence nemainīsies, sekas kļūs vēl spēcīgākas (oficiālā versija)

- Bioloģiskās daudzveidības zudums rada izžušanas “domino efektu”
- Bioloģiskās daudzveidības zudums neļauj sasniegt ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus (jau puse no 44)
- Konstatēti vairāki nozīmīgi **lūzumpunkti** pasaules vides situācijā, t.sk. Grenlandes ledus slānis un Alpu ledāji
- Bioloģiskās daudzveidības zudums ir viens no konfliktu un migrācijas pamatcēloņiem
- Amerikāņu biologs Pauls Ērlis sugu zudumu reiz salīdzināja ar kniežu nesistemātisku izņemšanu no lidmašīnas spārna.

Tomēr: Eiropas Putnu indekss 2007

	2007	2017
• Common farmland species	75.85	71.53
• Common forest species	93.34	105.67
• All common species	95.59	95.57

Eiropas «sāpju sliekšnis» - Rietumi/Dienvidi vs Ziemeļi/Austrumi

/avots: dabas interešu aizsardzības rīkkopa, Eiropas Komisija /

- Eiropas lauksaimniecības sistēma ir kļuvusi par nozīmīgu bioloģiskās daudzveidības zuduma veicinātāju
- Eiropas Savienībā tiek zaudēta vai izšķērdēta aptuveni piektā daļa saražotās pārtikas
- **88 miljoni tonnas – 143 miljardu EUR vērtībā**
- Galvenais klimata un ekoloģiskās krīzes cēlonis ir neilgtspējīgi ražošanas un patēriņa modeļi
- Eiropā galvenais bioloģiskās daudzveidības zuduma cēlonis ir zemes izmantošanas maiņa
- Ievērojami paplašinājušās ir arī lielpilsētas un pilsētu rajoni, sablīvējot augsni un atstājot mazāku platību dabai.
- **Prasība: Sauszemes teritorijas 30% jābūt aizsargājamiem, no kuriem jābūt 10% stingrās aizsardzības statusā. !!!**

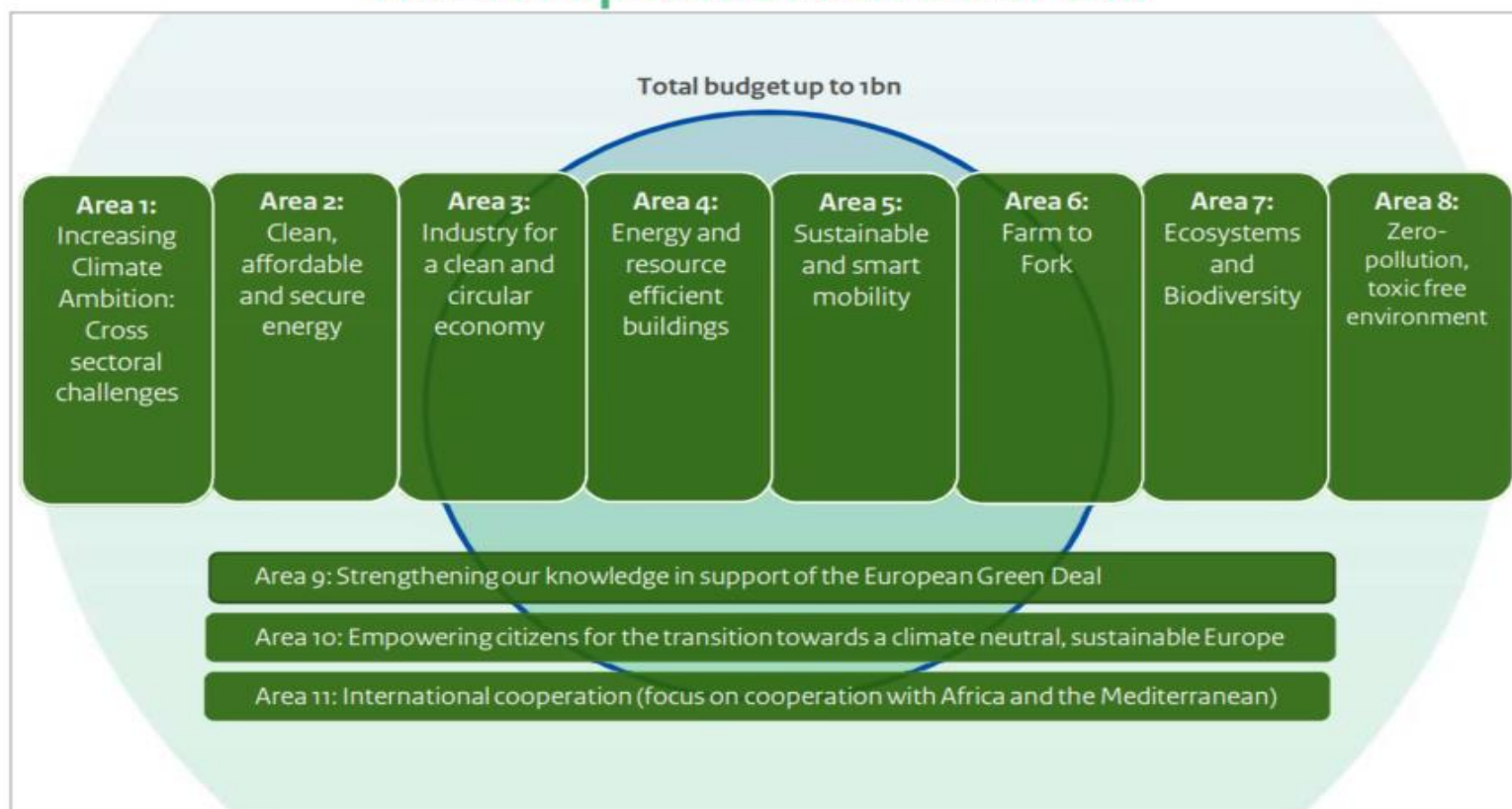
Eiropas Zaļais Kurss – politisko uzstādījumu maiņa

Eiropas nākotne kā sociālā tirgus ekonomika un “zaļais kurss” uzskatāms par šīs ekonomikas ieviešanu.

- Ik gadu būs nepieciešamas papildu investīcijas 260 miljardu eiro apmērā, kas atbilst aptuveni 1,5 % no 2018. gada IKP.
- Šādām investīcijām būs jāmobilizē publiskais un **privātais** sektors

The European Green Deal Call

Eiropas Zaļais Kurss – taisnīgā pārkārtošanās

- Priekšlikums izveidot **Taisnīgas pārkārtošanās mehānismu**. Taisnīgas pārkārtošanās fonds tiks ietverts nākamajā daudzgadu finanšu shēmā.
- Komisijas priekšlikums ir piešķirt juridisku spēku mērķim sasniegt klimata neitralitāti līdz 2050. gadam (“klimata likums”), kas virzīs ES pa neatgriezenisku ceļu uz klimata neitralitāti.
- **Lai aizsargātu un veicinātu savu bioloģisko daudzveidību vietējā un starptautiskā mērogā**
- Rīcības plāns, lai veicinātu pilnīgākas aprites ekonomiku, kas pievērsīsies ilgtspējīgākiem produktiem un papildinās jauno rūpniecības politikas stratēģiju

“EIROPAS ZAĻAIS KURSS –
DZĪVOSIM ZAĻI”

Patiesības stunda mūsu konkurētspējai

“European GREEN DEAL - LIVE GREEN”
The reality check for our competitiveness
20. okt. 2020; ierašanās no 18:00

renew europe.

Green Power

«Rīkojoties pirmie un rīkojoties ātri, mēs palīdzēsim mūsu tautsaimniecībai kļūt par pasaules līderi.

Mēs esam apņēmības pilni gūt panākumus šīs planētas un uz tās esošās dzīvības labā, Eiropas dabas mantojuma, bioloģiskās daudzveidības, mūsu mežu un jūru labā.»

«Lai sasniegtu mērķus klimata un vides jomā, Komisija iesniegs arī bioloģiskās daudzveidības stratēģiju 2030. gadam, jauno rūpniecības stratēģiju un aprites ekonomikas rīcības plānu, ilgtspējīgas pārtikas stratēģiju “no lauka līdz galdam” un priekšlikumus par Eiropu bez piesārņojuma.»

Gandrīz visi Eiropas iedzīvotāji uzskata, ka vides aizsardzība ir svarīga (95 %). Turpat 8 no 10 (77 %) piekrīt, ka vides aizsardzība var veicināt ekonomikas izaugsmi.

Dabas aizsardzība: galvenās apņemšanās, izpildāmas līdz 2030. gadam

- Eiropas dabas tīklā juridiski aizsargāt vismaz 30 % ES sauszemes un 30 % ES jūras teritoriju un tajā integrēt ekoloģiskos koridorus.
- Stingri aizsargāt vismaz trešdaļu no ES aizsargājamajām teritorijām, to vidū visus atlikušos ES pirmatnējos un senos mežus.
- Ar skaidri noteiktiem saglabāšanas mērķiem un pasākumiem reāli pārvaldīt visas aizsargājamās teritorijas un nodrošināt tajās pienācīgu monitoringu
- Komisija 2021. gadā nāks klajā ar priekšlikumu par juridiski saistošiem **ES dabas atjaunošanas mērķrādītājiem**, ko noteiks, lai atjaunotu degradētas ekosistēmas

Slogans on "Nature"

**TOP 15
SAVE
ENVIRONMENT
SLOGANS**

ES Dabas atjaunošanas plāns: galvenās apņemšanās, izpildāmas līdz 2030. gadam

1. 2021. gadā pēc ietekmes novērtējuma ierosināt juridiski saistošus ES dabas atjaunošanas mērķrādītājus. Līdz 2030. gadam atjaunot ievērojamas degradētu un oglekļbagātu ekosistēmu platības; panākt, ka biotopu un sugu saglabāšanās tendences un stāvoklis nepasliktinās; panākt, ka vismaz 30 % sugu un biotopu ir nonākuši labvēlīgā saglabāšanās stāvoklī vai vismaz uzrāda virzību uz to.
2. Apvērst apputeksnētāju skaita samazināšanās tendenci.
3. Par 50 % samazināt ķīmisko pesticīdu izmantošanu un ar tiem saistīto risku un par 50 % samazināt bīstamāko pesticīdu izmantošanu.
4. Vismaz 10 % lauksaimniecības platību padarīt par tādām, kurās ir daudzveidības ziņā augstvērtīgi ainavas elementi.
5. Vismaz 25 % lauksaimniecības zemes apsaimniekot bioloģiskās lauksaimniecības ietvaros un ievērojami palielināt agroekoloģisku metožu izmantojumu.
6. ES iestādīt trīs miljardus jaunu koku, vienlaikus pilnībā ievērojot ekoloģiskos principus.
7. Sasniegt ievērojamu progresu kontaminētas augsnes teritoriju sanācijā.
8. Vismaz 25 000 km upju atkal padarīt brīvi plūstošas.
9. Par 50 % samazināt invazīvo svešzemju sugu apdraudēto Sarkanās grāmatas sugu skaitu.
10. Par 50 % samazināt barības vielu zudumu no mēslošanas līdzekļiem un rezultātā samazināt mēslošanas līdzekļu izmantojumu vismaz par 20 %.
11. Panākt, ka pilsētām, kurās ir vismaz 20 000 iedzīvotāju, ir tālejoši pilsētas zaļināšanas plāni.
12. Panākt, ka tādās jutīgajās zonās kā ES pilsētu zaļās zonas netiek izmantoti ķīmiskie pesticīdi.
13. Panākt, ka laba vidiskā stāvokļa sasniegšanas nolūkā tiek ievērojami samazināta zvejas un izrakstu ieguves kaitīgā ietekme uz jutīgajām sugām un biotopiem, to vidū jūras gultnes biotopiem.
14. Izskaust vai līdz sugas atjaunošanos un saglabāšanos pieļaujošam līmenim samazināt piezveju.

70+ Slogans To Save Trees &
Forest

**ZEME
UN
VALSTS**

Lai samazinātu ietekmi uz vidi un rādītu piemēru - EK kopš 2005. gada reģistrēta Vides pārvaldības un audita sistēma (EMAS).

- Briselē, attiecībā uz kuru Komisijai ir ilgtermiņa pārbaudīti dati, rezultāti uz vienu iedzīvotāju laika posmā no **2005. līdz 2018.** gadam parāda šādas izmaiņas:
- ēku enerģijas patēriņš ir samazināts par 65%, kas nozīmē kopējos ietaupījumus, kas pārsniedz 110 miljonus eiro;
- ēku oglekļa dioksīda emisija samazinājās par 87%;
- transportlīdzekļu parka CO2 emisija (ražotāja specifikācijas) uz kilometru samazināta par 53%;
- ūdens patēriņš samazināts par 61%;
- papīra patēriņš samazināts par 71%;
- nebīstamie atkritumi samazināti par 28%.

Iedzīvotāju skaits: **2005 – 1, 02 mlj, 2018 – 1,180 mlj**

Eiropas «spēles laukumā»

- ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģija,
- ES Taksonomijas regula,
- ES Zaļo obligāciju standarts. **Tā visa rezultātā nepieciešams “spēles laukumu” ierobežot:**
- Ik darbība, ko veic, tiek novērtēta kā ekoloģiskā pēda.
- Ražošanas uzņēmumiem vērtē ražošanas procesu, kādu ietekmi uz vidi tas atstāj
- Ekoloģisko pēdu vērtē arī produktam, ko saražo, kādu ietekmi uz vidi tas atstāj ilgtermiņā.
- Ja runā par katru cilvēku, arī tam ir ekoloģiskās pēdas kalkulatori atkarībā no dzīves paradumiem.
- **Ekoloģiskās pēdas aprēķini kļūst obligāti ikvienam procesam,**
- Ietekme uz vidi tiek vērtēta: ja radi ietekmi, kā rezultātā vides kvalitāte samazinās un neatjaunojas, vai nespēj atjaunoties, **par to jāmaksā.**

Tirgus un taksonomija

- **Tiek izveidots ekosistēmu pakalpojumu tirgus**, kurā, līdzīgi kā finanšu tirgū, ir savi aktīvi: aizsargājamās dabas teritorijas un dabas aizsardzības plāni pilda šo aktīvu nozīmi.
- **Taksonomijas regulas galvenie aspekti ir seši:**
 - 1. bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana,
 - 2. klimata pārmaiņu mazināšana,
 - 3. ūdens ilgstpējīga izmantošana un jūras resursu aizsardzība,
 - 4. pāreja uz aprites ekonomiku,
 - 5. piesārņojuma novēršana un kontrole,
 - 6. pielāgošanās klimata izmaiņām

Jāpalielina mežu platība un jāuzlabo to veselība un izturētspēja

- Stingra visu atlikušo ES pirmatnējo un seno mežu aizsardzība
- **ES ir jāpalielina savu mežu platība, kvalitāte un izturētspēja**
- Izturētspējīgāki meži balsta noturīgāku ekonomiku.
- Komisija saskaņā ar mūsu plašākajām biodaudzveidības un klimatneitralitātes iecerēm 2021. gadā ierosinās īpašu **ES Meža stratēģiju**.
- Ievērojot ekoloģiskos principus, **līdz 2030. gadam ES iestādīt vēl vismaz 3 miljardus koku**
- Komisija izstrādās vadlīnijas par biodaudzveidībai labvēlīgas apmežošanas un meža atjaunošanas un **dabai tuvākas mežsaimniecības praksi**.
- Komisija strādās pie tālākas **Eiropas Meža informācijas sistēmas** izstrādes. Tas palīdzēs sagatavot aktuālus Eiropas mežu stāvokļa novērtējumus un savienos visas ES meža datu tiešsaistes platformas.
- Komisija 2021. gadā izstrādās arī operacionālus norādījumus par **jaunajiem ilgtspējas kritērijiem attiecībā uz meža biomasas izmantošanu enerģijas ražošanai**

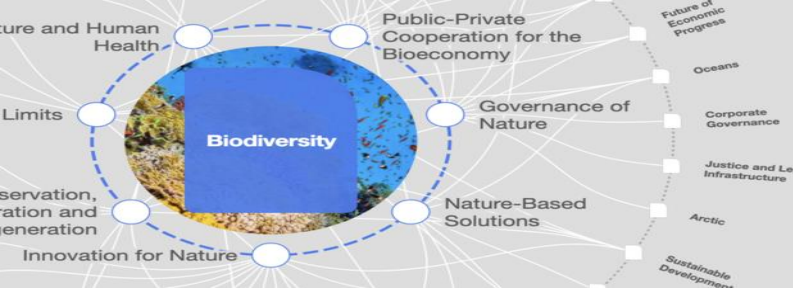
Darbs zaļajā virzienā

Pilsētām un piepilsētām jāklūst zaļākām

- **Dabā balstītu risinājumu** veicināšana būs sistemātiski jāintegrē pilsētplānošanā
- Komisija aicina Eiropas pilsētas, kurās ir vismaz 20 000 iedzīvotāju, līdz 2021. gada beigām izstrādāt tālejošus **pilsētas zaļināšanas plānus**
- Mērķis ir radīt biodaudzveidīgus un pieejamus pilsētas mežus, parkus un dārzus, pilsētsaimniecības, zaļos jumtus un zaļās sienas, alejas, pilsētplavas un pilsētas dzīvžogus.
- 2021. gadā izveidos **ES pilsētu zaļināšanas platformu**

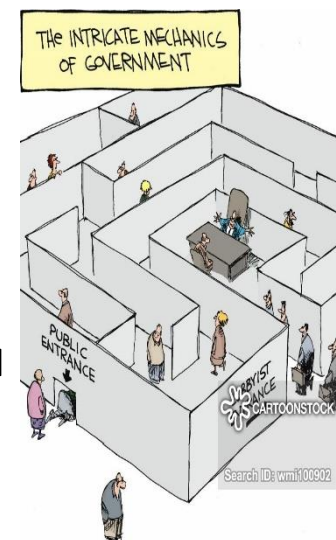
Jākontrolē invazīvās svešzemju sugas

- No 1872 sugām, kuras patlaban tiek uzskatītas par Eiropā apdraudētām, 354 sugu apdraudētājas ir tieši invazīvās svešzemju sugas.
- Jaaktivizē **ES Invazīvo svešzemju sugu regula**
- Mērķis ir pārvaldīt iedzīvojušās invazīvās svešzemju sugas un **par 50 % samazināt šo sugu apdraudēto IUCN Sarkanās grāmatas sugu skaitu.**

...Eiropas Komisija veido...

- Komisija izveidos **jaunu Eiropas biodaudzveidības pārvaldības satvaru**
- Komisija izveidos arī uzraudzības un izskatīšanas mehānismu. Tas ietvers **saskaņotu skaidru indikatoru kopumu**
- Komisija 2021. gadā nāks klajā ar jaunu iniciatīvu par **ilgtspējīgu korporatīvo pārvaldību** (*Biodaudzveidībai labvēlīga uzņēmējdarbība*)
- Tā palīdzēs nodrošināt, ka akcionāru un ieinteresēto personu intereses ir pilnībā saskaņotas ar šajā stratēģijā noteiktajiem mērķiem
- 2020. gadā Komisija sāka izskatīt ziņošanas pienākumus, kas uzņēmumiem noteikti saskaņā ar **Nefinansiālās ziņošanas direktīvu**
- **Biodaudzveidībai labvēlīgo Eiropas uzņēmumu** kustības izveide
- Lai segtu šīs stratēģijas vajadzības, to vidū *Natura 2000* un zaļās infrastruktūras investīciju prioritātes, **ik gadu būtu jādara pieejami vismaz 20 miljardi EUR, kas izlietojami dabai**. Šajā nolūkā gan nacionālā, gan ES līmenī būs jāmobilizē privātais un publiskais finansējums !!!
- **ES ilgtspējīgā finansējuma taksonomija** palīdzēs investīcijas virzīt uz zaļu atveseļošanu un dabā balstītu risinājumu ieviešanu. 2021. gadā Komisija pieņems no Taksonomijas regulas izrietošu deleģēto aktu, ar ko izveidos kopēju to saimniecisko darbību

Atšķirīgi viedokļi pārdomām

Janis Varoufakis (*Yanis Varoufakis*) ir DiEM25 (kustība “Demokrātija Eiropā 2025”) līdzdibinātājs, bijušais Grieķijas finanšu ministrs un Deivids Adlers (*Davis Adler*) ir politikas koordinators

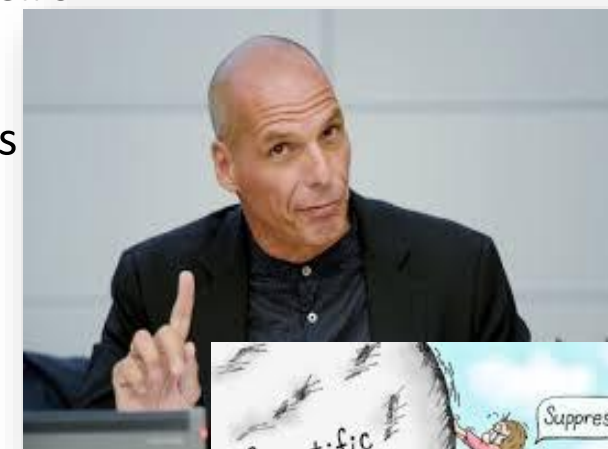
- Komisārs Valdis Dombrovskis, kurš vadīja Zaļā kursa investīciju plānu, ir teicis, ka viņš vēlas izvairīties no “izšķirošām debatēm” par fiskālo noteikumu atvieglošanu.
- **Zaļais kurss ir saglabāšanas, nevis pārveidošanas plāns.**
- Vai pastāvēs “taisnīgums” attiecībā uz tām kopienām visā Vācijā un Francijā, kurām tika lūgts segt klimata pārkārtošanās izmaksas?
- Vai tas ir attiecināms uz Grieķijas vai Portugāles iedzīvotājiem, kuri nevar atļauties domāt par oglekļa emisijām 2050. gadā, jo mēģina atrast līdzekļus iztikai šajā nedēļā?
- «Mūsu mērķis ir saskaņot ekonomiku ar mūsu planētu»
- Tajā pašā laikā ES ir apstiprinājusi un atbalstījusi vairāku miljardu eiro liela cauruļvada būvniecību gāzes transportēšanai starp Izraēlu un ES caur «trūkumā iedzīto Grieķiju»

Atšķirīgi viedokļi pārdomām

Janis Varoufakis (*Yanis Varoufakis*) ir DiEM25 (kustība “Demokrātija Eiropā 2025”) līdzdibinātājs, bijušais Grieķijas finanšu ministrs un Deivids Adlers (*Davis Adler*) ir politikas koordinators:

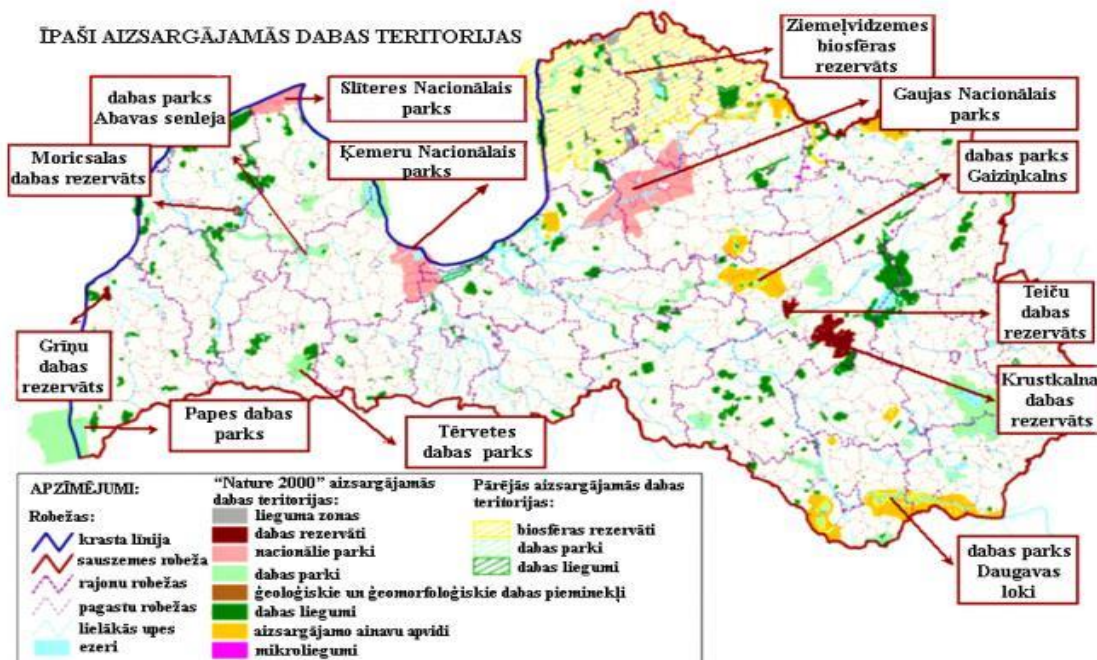
- Pretēji fon der Leienas solījumam panākt “zaļo investīciju vilni”, Zaļo kursu lielākoties **veido pārdalīta nauda no esošajiem ES fondiem** un atkārtoti solījumi procesā mobilizēt privātā sektora kapitālu.
- Kopumā Zaļais kurss radīs tikai 7,5 miljardus eiro jaunās budžeta saistībās, kas ir izvērstas septiņu gadu garumā.
- Salīdzinājumam - kā liecina nesens pētījums, Komisija plāno tērēt 29 miljardus eiro - gandrīz četras reizes vairāk - “nevajadzīgiem” un vīdei postošiem gāzes projektiem. **«Te nu bija nolaišanās uz Mēness».**
- Tas nekādi nepalīdzēs Grieķijas vai Portugāles iedzīvotājiem, kuri nevar atļauties domāt par oglekļa emisijām 2050. gadā.
- Neņemot vērā faktu, ka 100 miljardi eiro gadā līdz šim ir fiktīvi, tas ne tuvu nav mērķu sasniegšanai nepieciešamais finansējums.
- Komisija pati lēš, ka Eiropai ir nepieciešami 260 miljardi eiro gadā, lai sasniegtu 2030. gada klimata un enerģētikas mērķus - **vairāk nekā divas reizes lielāku summu par priekšlikumā norādīto.**
- Līdzīgi kā iepriekš Junkera plāns, Zaļais kurss ierosina veicināt privātus ieguldījumus, pārceļot risku no privātpersonām uz ES budžetu.

Ilgspējīga attīstība saskaņā ar ANO 1992. gada Riodežaneiro konferencē „Vide un attīstība” akceptēto Rīcības plānu 21. gadsimtam („Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development”), Eiropas Savienības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2030. gadam ir:

„attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai”, sabalansējot trīs savstarpēji saistītas dimensijas: vides, ekonomisko un sociālo.

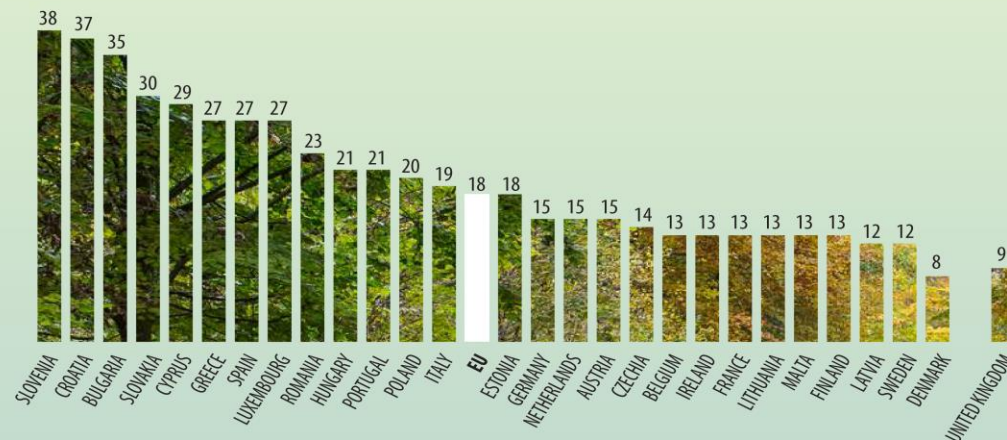

Latvijas meža apsaimniekošanas ilgtspējas pamats ir interešu līdzsvars

Terrestrial Natura 2000 area, 2019

% of total land area

Note: The European Union (EU) includes 27 EU Member States.

Sources: EEA / European Topic Centre on Biodiversity

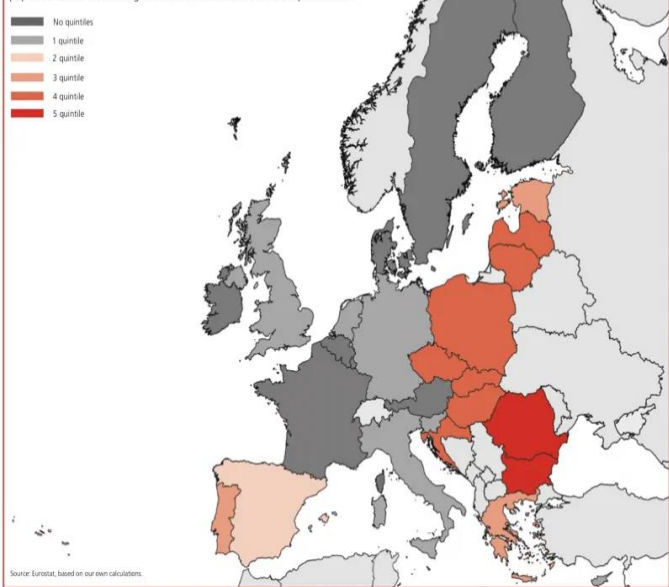
Procenti un cilvēki...Latvijas gadījums

- Nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju īpatsvars **Latvijā viens no augstākajiem ES – 28,2%.**
- Nabadzības risks cilvēkiem ar invaliditāti – 33,6% (ES – 20,2%),
- pensionāriem – 43,7% (ES – 13,5%), māsaimniecībās ar zemu darba intensitāti – 77,8% (ES – 62,3%).
- **Nabadzības vai sociālās atstumtības riskam vairāk pakļautas sievietes – 2018.gadā šim riskam bija pakļauti 29,6% sieviešu un 24,6% vīriešu.**
- 2019.gadā trūcīgas ģimenes (personas) statuss bija spēkā 10 349 bērniem, savukārt maznodrošinātas ģimenes (personas) statuss 6 512 bērniem.

Budžets 2021. Par 328 miljoniem EUR mazāk, bet...

- No likumprojekta par valsts budžetu 2021.gadam izriet, ka valsts konsolidētā budžeta **ieņēmumi būs 9,579 miljardi eiro**, kas ir par 328 miljoniem eiro mazāk nekā 2020.gada budžetā.
- **IKP faktiskajās cenās prognoze 2021.gadam** ir 30,02 miljardu eiro apmērā. Likumprojektā arī noteikts, ka 2021.gadā pieļaujamais vispārējās valdības budžeta deficīts ir 3,9% no IKP.
- Valsts kapitālsabiedrību dividendēs izmaksājamā daļa:
AS "Latvijas valsts meži" - **ne mazāk kā 90,49 miljoni eiro**
- **Maksimālais valsts parāds 2021.gada beigās noteikts 14,44 miljardu eiro apmērā**

Figure 1
Data and Methodology
Number of national quintiles that belong to the European at-risk-of-poverty population since their average income is below 60% of the European median

- Sociālās aizsardzības izdevumi Latvijā ir starp zemākajiem ES (15,2% no IKP; ES 28,2% no IKP), kas nespēj nodrošināt kvalitatīvu sociālo pakalpojumus mazāk aizsargātām sabiedrības grupām.
- Liela daļa māsaimniecību saskaras ar grūtībām sociālo pakalpojumu pieejamībā (7,9% iedzīvotāju) profesionālus sociālās aprūpes pakalpojumus neizmanto 37,9% finansiālu apsvērumu dēļ un 16,2%, jo aprūpes pakalpojumi nav pieejami.
- Iedzīvotāju skaita izmaiņas pēdējos 10 gados būtiski atšķiras reģionāli – Pierīgas statistiskajā reģionā samazinājums ir par 1%, Latgales statistiskajā reģionā iedzīvotāju skaits krities par 20%

«Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, kas balstīta zinātniskajos pētījumos, līdzsvarojošot ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās intereses.» Nacionālās attīstības plāns 2021-2027

Latvijā netiek izmantoti aptuveni 302 000 hektāru lauksaimniecībā izmantojamās zemes, to skaitā 103 400 meliorētas zemes.

Latvijā ir plaši pieejami dabas resursi, kas izmantojami videi draudzīgu, viedu, tautsaimniecības attīstībai nozīmīgu materiālu un pakalpojumu radīšanai
Nacionālās attīstības plāns 2021-2027

«Mežu izciršanas tempi ir krasi pieauguši, jo MĒS??? cenšamies aizņemt vairāk zemes, lai pabarotu aizvien vairāk cilvēku»

norādīts ziņojumā, kas balstīts uz 42 valstu 210 zinātnieku pētījumiem. Pieminētas arī klimata pārmaiņas, nelikumīga tirdzniecība un invazīvās sugas, kas apdraud vietējo floru

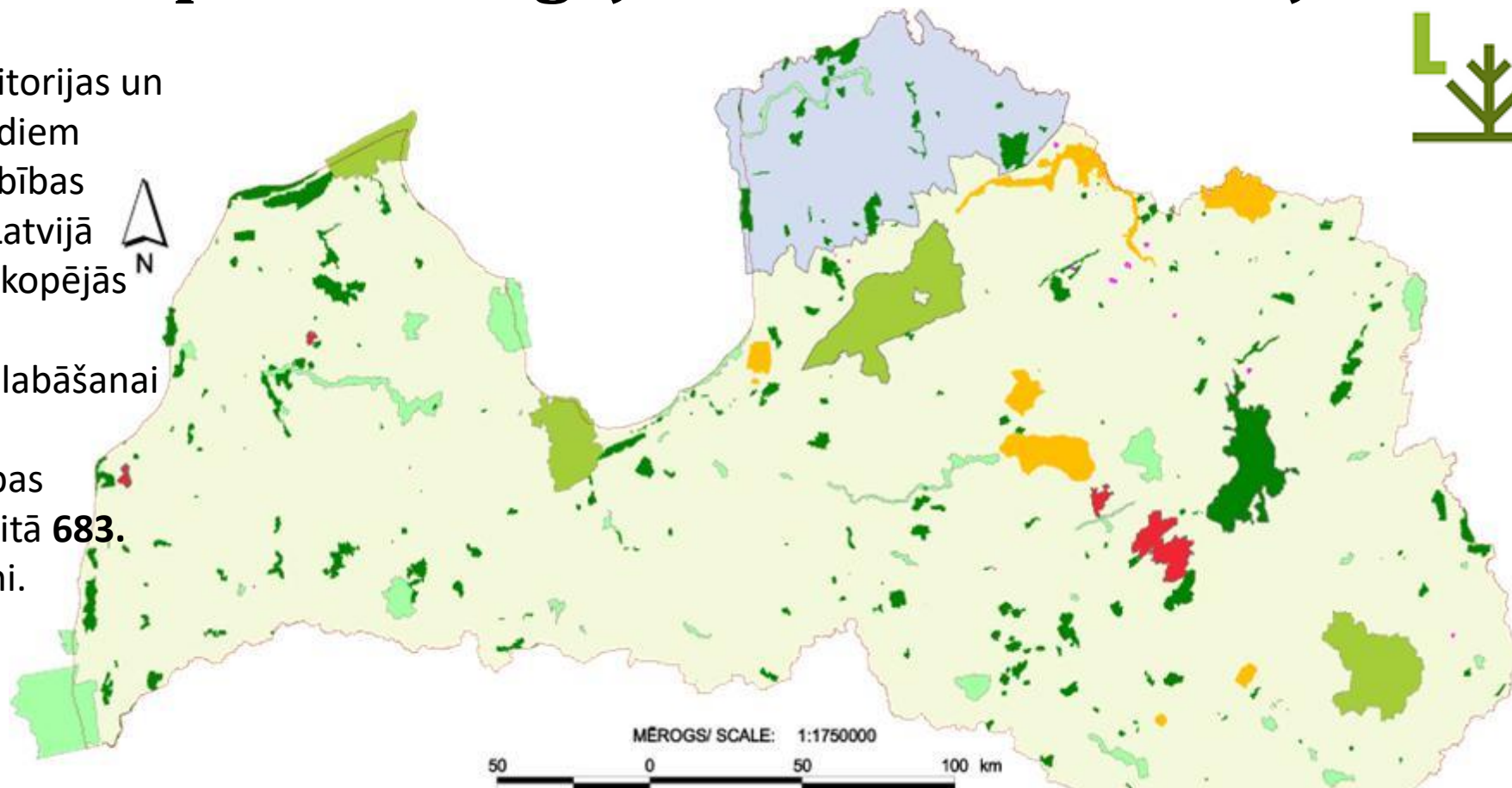

2019. gada maijā publicētajā Eirobarometra aptaujā, kurā aptaujāti vairāk nekā 27 000 cilvēku visās dalībvalstīs, vairāk nekā 95 % respondentu piekrita, ka mums ir pienākums rūpēties par dabu un ka rūpes par dabu ir būtiski svarīgas klimata pārmaiņu mazināšanai. Aptuveni 93 % arī piekrita, ka mūsu veselības un labjutības pamatā ir daba un bioloģiskā daudzveidība.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Aizsargājamās teritorijas un teritorijas ar dažādiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem Latvijā aizņem **28,2%** no kopējās mežu platības.

Dabas vērtību saglabāšanai izveidotas Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kopskaitā **683**. **2755** mikroliegumi.

"Natura 2000" aizsargājamās dabas teritorijas/ "Natura 2000" nature protected areas:

lieguma zonas/ nature reserve zone	ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi/ nature monuments
dabas rezervāti/ strict nature reserve	dabas liegumi/ nature reserve
nacionālie parki/ national parks	aizsargājamo ainavu apvidi/ protected landscape areas
dabas parki/ nature parks	mikroliegumi/ microreserves

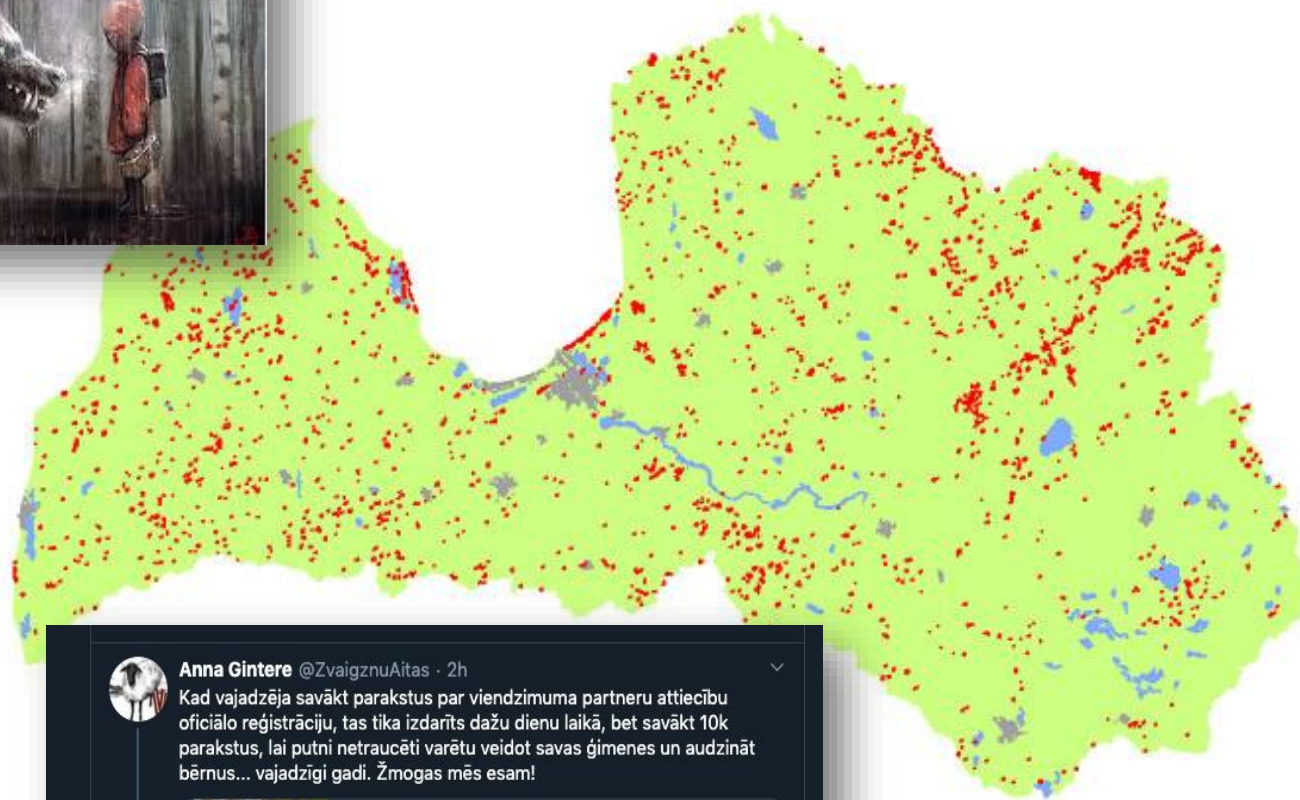
Pārējās aizsargājamās dabas teritorijas/other nature protected areas:

biosfēras rezervāts/ biosphere reserve

ZEME
UN
VALSTS

2755 ar kopējo platību 46 000 hektāru

Dažādiem biotopiem 821, putniem 1700

Sugu un biotopu aizsardzības likums aizliedz postīt putnu ligzdas. “Taču mežinieki atbild, ka viņi jau apzināti putnu ligzdas neposta, tikai cērt kokus. Tomēr ir Eiropas Tiesas lēmums, kurā teikts – ja tu zināji, ka tava rīcība var izpostīt putnu ligzdu, tad tas ir pielīdzināms apzinātai postīšanai,” piebilst Ķerus. Varbūt pie katras ābeles ir jāpieliek uzraksts, ka tur ir ligzda?

Mazā ērgļa aizsardzības nodrošināšanas projektam piešķirti € 2,2 miljoni

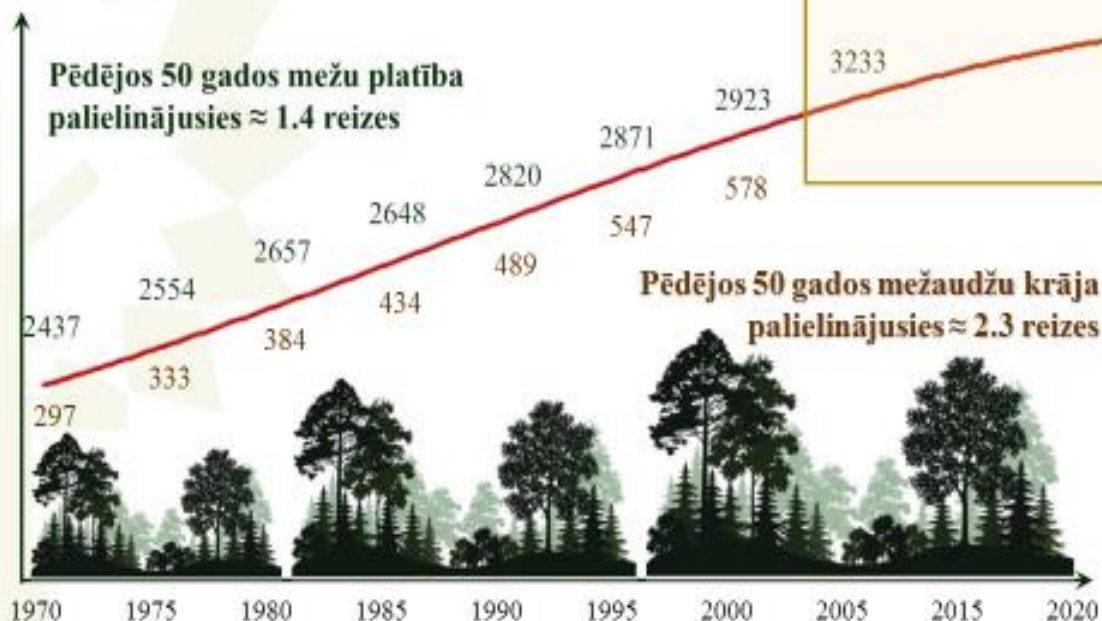
LETA 2017. ceturtdiena 1. jūnijs 14:00

Meža platība mainās. Kā mēs to mērām?

Ieskats pagātnē

tūkst. ha / milj. m³

Avots: Meža fonds, VMD, CSB, MSI

Meža resursu monitorings (MRM)

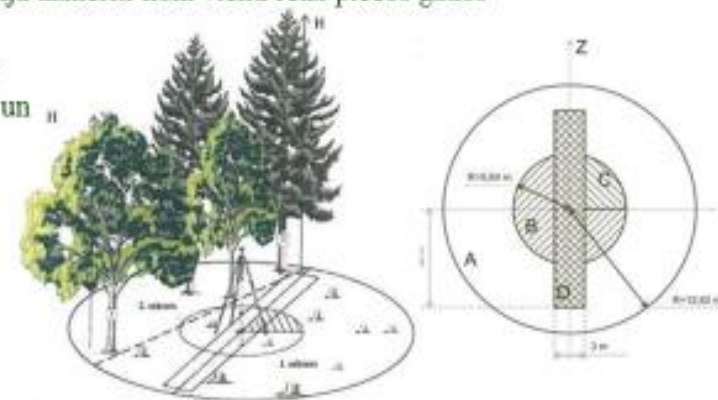
Uzsākts 2004. gadā

4647 trakti (4x4 km)
16157 parauglaukumi

5. gadu cikls - parauglaukumi sadalīti vienmērīgi pa pieciem gadiem, un katrs parauglaukums tiek apsekots un tajā uzmērīti koki vienu reizi piecos gados

Informācija par 474 725 kokiem
(dzīvie koki, sausokņi, stumbeņi un kritālas)

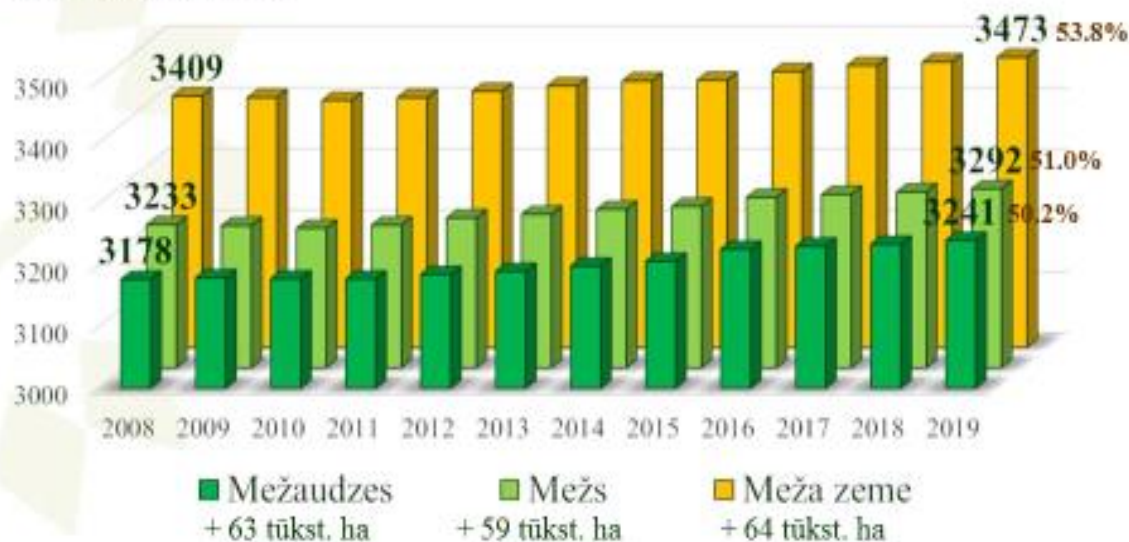
Augošu koku krāja 2008. gadā bija **647** mlj kbm, 2020 – **681** mlj kbm

Latvijas meža aritmētika 2008 - 2020: **647 – 126 = 681**

Meža resursi šodien – MRM rezultāti

Meža platība, tūkst. ha

Mežaudzes – mežaudzes un mežs lauksaimniecības zemē;

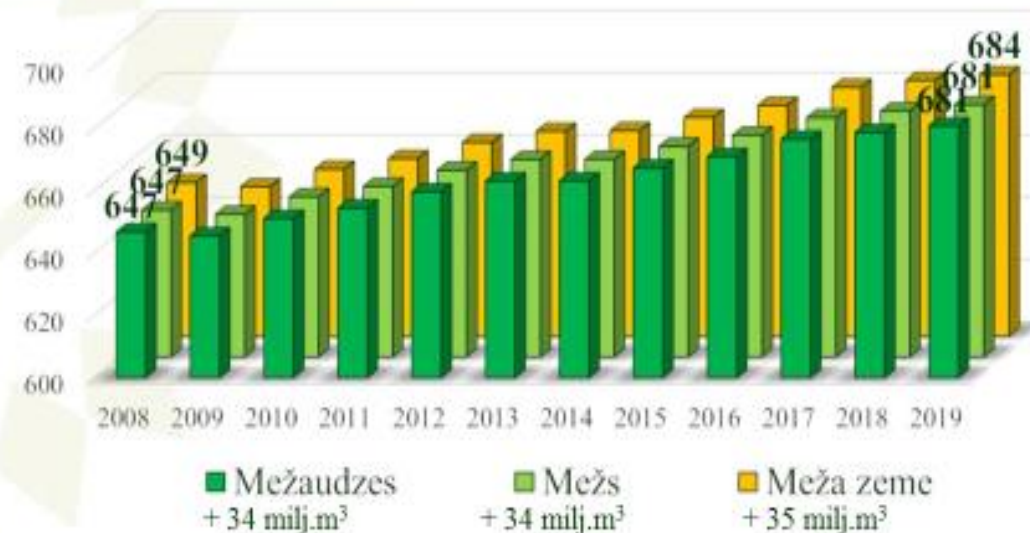
Mežs – mežaudzes + iznikusi audze, degums, vējgāzes, izcirtums;

Meža zemes – mežs + lauces, meža infrastruktūras objekti (ceļi, stigas, grāvji u.c.), bebru appludinājumi, citas speciālas nozīmes meža zemes.

Meža resursi šodien – MRM rezultāti

Augošu koku krāja mežā, milj.m³

Mežaudzes – mežaudzes un mežs lauksaimniecības zemē;

Mežs – mežaudzes + iznikusi audze, degums, vējgāzes, izcirtums;

Meža zemes – mežs + lauces, meža infrastruktūras objekti (ceļi, stigas, grāvji u.c.), bebru appludinājumi, citas speciālas nozīmes meža zemes.

Mūsu situācija un iespējas nākotnē

Avots: Meža resursu monitorings

Dzīvo koku krāja mežaudzēs

2004...2008.g.

646.9 milj. m³

203.6 m³·ha⁻¹

Atmirušo koku apjoms mežaudzēs

2004...2008.g.

55.9 milj. m³

17.6 m³·ha⁻¹

2015...2019.g.

680.9 milj. m³

210.1 m³·ha⁻¹

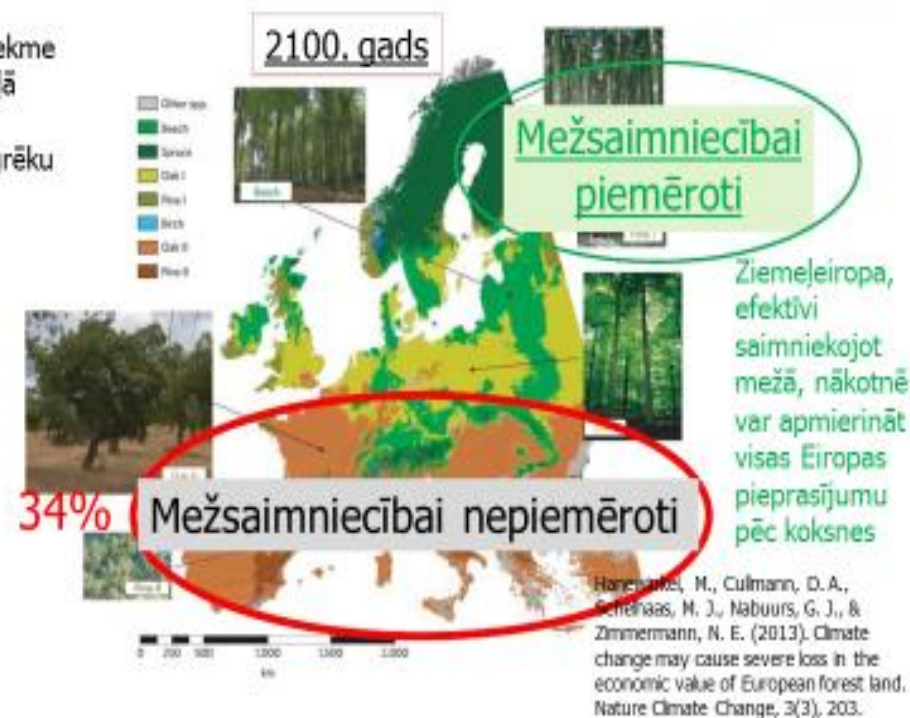
2015...2019.g.

64.3 milj. m³

19.8 m³·ha⁻¹

Kur Eiropā meži un koksnes produkti nodrošinās oglekļa uzkrājumu nākotnē?

«Mirusī koksne»

Pēc mirušās koksnes daudzuma uz vienu meža hektāru Latvija atrodas trešajā vietā Eiropas Savienībā.

«Vairāk par Latviju mirušās koksnes apjomi ir Francijā un Slovākijā, kurai mūsu valsti izdevās šajā parametrā «pārspēt» tikai pateicoties tam, ka pēc 2004. gada lielās vētras postījumiem tā piekrita dabas draugu uzstādījumam par to, ka aizsargājamās dabas teritorijās vētrā cietušo koksni vajag atstāt sapūšanai, kā rezultātā Slovākijai tas vēlāk izvērtās cīņā ar mizgraužu savairošanos

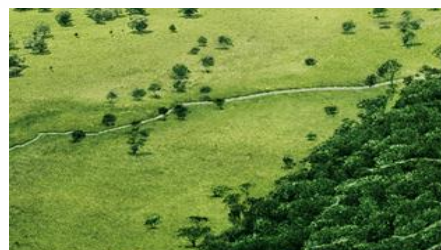
Latvijā ir 65 miljoni kbm dažādu sugu mirusī koksne, 10 gados + 7,5 mlj.kbm – 12%!

Gadā Latvijā nocērt 1% no kopējās mežu platības, kas tiek apmežota

**FORESTS
FOR ALL
FOREVER™**

SBP
Sustainable Biomass Program

International
Organization for
Standardization

**ZEME
UN
VALSTS**

PĒRK
■ Latvijas Mežu fonds –
sertifikāta Stiprākais Latvi-
jā saņēmējs – mežus, cir-
smas un lauksaimniecības
zemi visā Latvijā. Var būt
bez taksācijas, ar apgrūti-
nājumiem. Cenas augstas.
Samaksa tūlītēja. Palīdzē-
sim nokārtot dokumentus.
Tālr. 29711172.

Un mūsu valsts mežos....

- 17,4 % no LVM mežu kopplatības un vairāk kā 20,6% no visu zemju (meži, purvi, lauksaimniecības zemes, ūdeņi) kopplatības LVM apsaimnieko ar mērķi – dabas aizsardzība

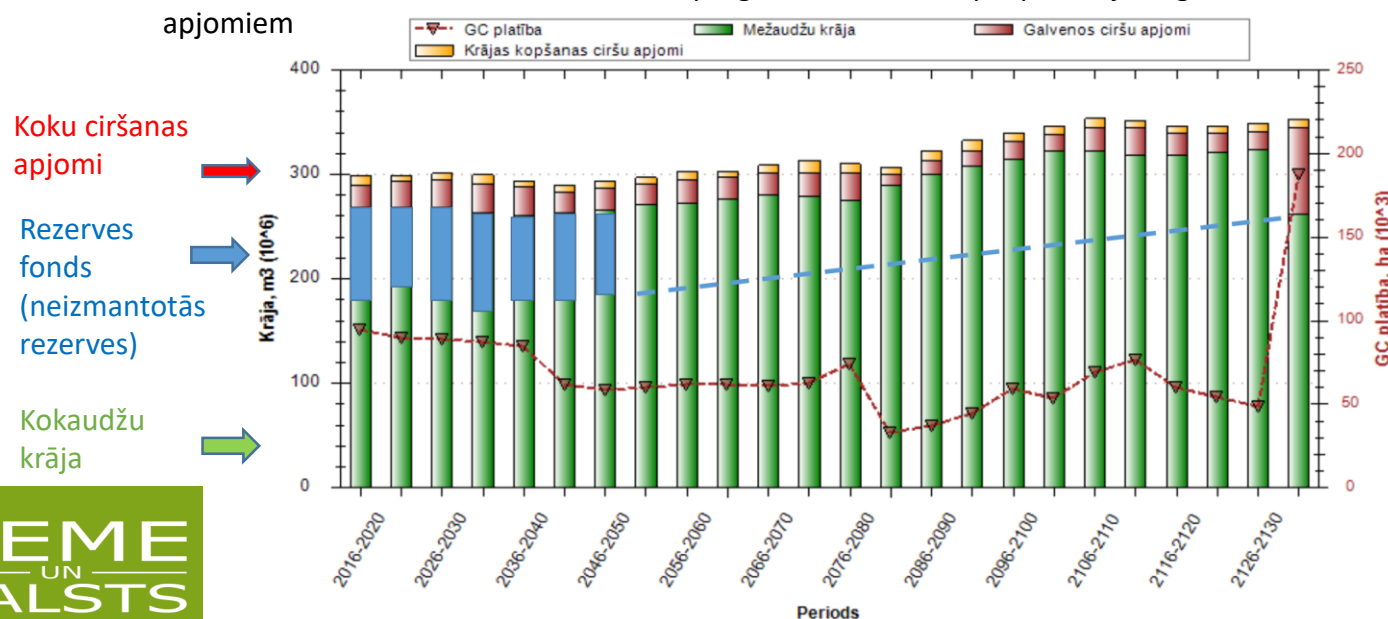
. *LVM identificētās dabas vērtības*

Nosaukums	Platība, tūkst. ha		Skaitis, tūkst.gab.
	kopā	mežs	
ES nozīmes un Latvijas aizsargājami biotopi , t.sk. dabisko mežu biotopi	101	92	
Aizsargājamo augu, bezmugurkaulnieku u.c. sugu atradnes			22
Aizsargājamo putnu ligzdošanas vietas	4	4	
Medņu riesti:			
Riesta vietas	10	9	393
Riesta teritorijas	91	77	280

Nosaukums	Platība, tūkst.ha		Skaitis, gab.
	kopā	mežs	
Ekomeži dabai	218	156	315
Ekomeži rekreācijai	33	31	81
Vides izziņas un atpūtas vietas			377

NEIZMANTOTĀS REZERVES

- **Neizmantoto rezervju krāja 195 milj. m³,**
- **Neizmantoto rezervju augošo koku vērtība 4.8 miljardi eiro,**
- **Neizmantoto rezervju aizņemtā platība 0.8 milj.ha ,** jeb 25% no mežaudžu aizņemtās platības
- Šo rezervju ilgtspējīga izmantošana varētu dot lielu pienesumu Latvijas ekonomikai.
- Augoša koka viena eiro vērtībai, kokrūpniecībā tiek pievienota 6-12 eiro vērtība.
- **Tātad kokrūpniecības pievienotās vērtības potenciāls ir papildus 29 miljardi eiro.**

VALSTS BUDŽETS 2021

No likumprojekta par valsts budžetu 2021.gadam izriet, ka valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi būs **9,579 miljardi eur**, kas ir par 328 miljoniem eur mazāk nekā 2020.gada budžetā

Budžeta izdevumi prognozēti 10,758 miljardu eur apmērā, kas, salīdzinot ar šī gada budžetu, ir par 744 miljoniem eur vairāk.

IKP faktiskajās cenās prognoze 2021.gadam ir 30,02 miljardu eur apmērā. Maksimālais valsts parāds 2021.gada beigās noteikts **14,44 miljardu eur** apmērā.

Pašvaldību aizņēmumu kopējais palielinājums paredzēts 268,12 miljonu eiro apmērā.

Avots: www.zemeunvalsts.lv

Mums, Latvijā, jāievēro, ka...

- Ikvienai dalībvalstij būs jāpaveic sava daļa darba, kura apjoms nosakāms, pamatojoties uz objektīviem ekoloģiskiem kritērijiem un **atzīstot, ka biodaudzveidības kvantitāte un kvalitāte katrā valstī atšķiras!!!**
- «Tā kā ES attālākie reģioni ir biodaudzveidības ziņā sevišķi augstvērtīgi, **īpaša vērība būs jāvelta turienes tropisko un subtropisko jūras un sauszemes ekosistēmu aizsardzībai un atjaunošanai...**»

Saimnieciskās darbības pārmērīga ierobežošana samazina zemes īpašumu vērtību un saimnieciskās darbības ekonomisko efektivitāti!

**ZEME
UN
VALSTS**

«Mirusī koksne»

Pēc mirušās koksnes daudzuma uz vienu meža hektāru Latvija atrodas trešajā vietā Eiropas Savienībā.

«Vairāk par Latviju mirušās koksnes apjomi ir Francijā un Slovākijā, kurai mūsu valsti izdevās šajā parametrā «pārspēt» tikai pateicoties tam, ka pēc 2004. gada lielās vētras postījumiem tā piekrita dabas draugu uzstādījumam par to, ka aizsargājamās dabas teritorijās vētrā cietušo koksni vajag atstāt sapūšanai, kā rezultātā Slovākijai tas vēlāk izvērtās cīņā ar mizgraužu savairošanos

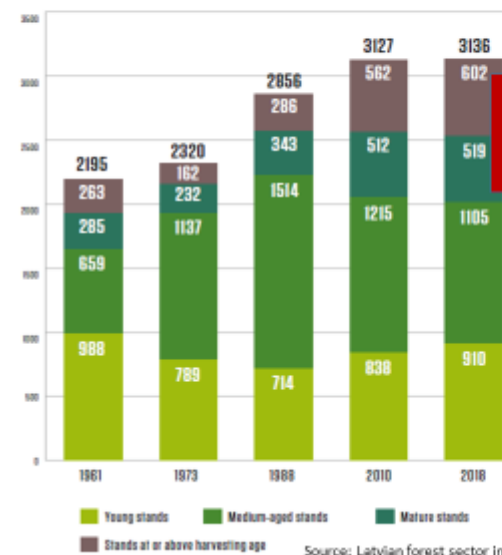
Latvijā ir 65 miljoni kbm dažādu sugu mirusī koksne, 10 gados + 7,5 mlj.kbm – 12%!

Gadā Latvijā nocērt 1% no kopējās mežu platības, kas tiek apmežota

**ZEME
UN
VALSTS**

Initial results from the mapping

Forest age structure (Thousand ha)

60 000 ha → X 3

... that will affect the forest industry in the next 10 years!!!!

To what extent and for what "price" will restrictions be introduced?

Source: Latvian forest sector in facts & figures, 2019

**NATURE
CENSUS**

Deklarācijā par Ministru Kabineta iecerēto darbību 2019

- Pilnveidosim normatīvo regulējumu, lai sekmētu lauksaimnieku, mežsaimnieku, zivsaimnieku un ražotāju kooperatīvu izveidi un to attīstību,
- Sadarbībā ar meža nozares organizācijām izstrādāsim ar mežsaimniecības jomu saistīto normatīvo aktu grozījumus, lai nodrošinātu Latvijas konkurētspēju Baltijas jūras reģionā, balstoties uz meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas principiem, **nepieļausim saimnieciskajai darbībai paredzēto meža platību samazināšanos.**
- Atbalstīsim līdzekļu piešķiršanu no valsts pamatbudžeta meža statistiskās inventarizācijas veikšanai, ņemot vērā tās nozīmi tautsaimniecībā visas valsts mērogā.
- Atbalstīsim Eiropas Savienības, valsts un valsts mežu apsaimniekotāju finanšu līdzekļu izmantošanu meža infrastruktūras uzlabošanai, meža ekonomiskās vērtības celšanai un klimata izmaiņu ietekmes mazināšanai.
- **Izstrādāsim jaunu un pilnveidosim esošo normatīvo regulējumu** lauksaimniecības un mežsaimniecības nozaru produkcijas izmantošanai farmācijā, būvniecībā, enerģētikā un citās nozarēs, attīstot bioekonomiku un nodrošinot augstāku pievienoto vērtību pieejamajiem resursiem.

«Lai gan tiesībakti atbilst paredzētajam mērķim, ar īstenošanu tik labi nesokas⁶⁰. Tas ārkārtīgi kaitē biodaudzveidībai un rada ievērojamas ekonomiskās izmaksas⁶¹. Tāpēc šīs stratēģijas pamatā likta ES vides tiesībaktu pilnīga īstenošana un izpildes panākšana, un tā prasīs prioritāru politisko atbalstu, finansiālos resursus un cilvēkresursus»

Rezumējums. Globāli un «uz vietām»

Klimata krīze apziņā

Mūsu padoms politiskajiem līderiem: zinātnei jācenšas panākt ievērojami labāku izpratni par klimata sistēmu, savukārt politikā galvenā uzmanība jāpievērš tam, lai klimatom kaitētu pēc iespējas mazāk, par prioritāti nosakot adaptācijas (jeb piemērošanās klimata pārmaiņām) stratēģijas, kas balstītas uz pārbaudītām un pieejamām tehnoloģijām.

“Klimata krīzes nav”: 500 zinātnieku un profesionāļu vēstule

VEDOKLIS. Aktieris Rūperts Everets pēdējā laikā arvien biežāk izskanošos uzbrukumus vārda brīvībai salīdzinājis ar kādreizējo komunistu režīmu Austrumvācijā. «Dzīvojam tik dīvainā pasaulē, man ir sajūta, ka tā ir «štāzi» pasaule – ja vien neizrādi pareizo un no tevis sagaidīto attieksmi, tu riskē, ka visu iznīcinās ārkārtīgi nosodošais, svētulīgais, nepieņemīgais un neredzamais virtuālās pasaules visums,» viņš pauda, uzstājoties ar uzrunu Čeltnemas Literatūras festivālā un mudinot uz toleranci.

TOMĒR – viss vēl nav zaudēts! Mums vēl ir laiks pavērst bioloģiskās daudzveidības zudumu atpakaļ un saglabāt klimata pārmaiņas kontrolējamā līmenī, ja vien rīkosimies ātri un plašā mērogā! Mūsu lielākais izaicinājums ir laiks. Saskaņā ar jaunākajiem Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes īpašajiem ziņojumiem turpmākie 10 gadi būs izšķiroši.

**ZEME
UN
VALSTS**

- Latvijas mežu apsaimniekošana ir ilgtspējīga un starptautiski atzīta;
- Latvijas meža nozares produkcija ir konkurētspējīga ar augstu pievienoto vērtību un atbilst starptautisko un vietējo tirgu vajadzībām;
- Meža un saistīto nozaru attīstībai atbilstošs izglītības un zinātniskais potenciāls un cilvēkresursu prasmju līmenis

Meža un saistīto nozaru portāls visai sabiedrībai
[https://www.zemeunvalsts.lv/mezs-ir-nacis-
klat-meza-ir-vairak-](https://www.zemeunvalsts.lv/mezs-ir-nacis-klat-meza-ir-vairak-)

